

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Yuliia Prystai

Název práce: Queering Gender: Prožívání sexuality a partnerských vztahů nebinárními osobami

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hasmanová Marhánková Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Magdaléna Michlová

Navržené hodnocení: A

.....

Vazba práce na okruhy SZZ (informace je uvedena v Příloze bakalářské práce)

Tato část se týká pouze prací vypracovaných ve studijním programu Sociologie se specializací; dále pak prací ze studijního programu Sociologie - sociální politika obhajovaných v tzv. pilotním režimu.

SZZ, Sociologie

Tematický okruh: **TEORIE**

Klíčové slovo: **Feministické teorie**

Tematický okruh: **IDENTITY**

Klíčové slovo: **genderová**

Tematický okruh: **INSTITUCE**

Klíčové slovo: **rodina**

SZZ, Metodologie

Okruh 1: Teoretická východiska výzkumu

Téma: **Subjektivita a objektivita**

Okruh 2: Příprava a organizace výzkumu

Téma: **Research design**

Okruh 3: Vytváření a sběr dat

Téma: **Výzkumný rozhovor**

Okruh 4: Analýza dat

Téma: **Kódování a kategorizace kvalitativních dat**

Okruh 5: Reflexivita, etika a prezentace výzkumu

Téma: **Procedurální a situační etika ve výzkumu**

SZZ ze specializace (v případě práce obhajované ve SP Sociologie - sociální politika nevyplňujte)

Specializace Studia současných společností:

Téma: **Konceptualizace heteronormativity ve feministické teorii a sociologii**

Navazuje na předmět/y: **Gender a společnost**

.....

Posudek

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry?

Práce se zaměřuje na vnímání partnerských vztahů a očekávání týkající se organizace intimity u lidí, kteří se identifikují jako nebinární. Autorka si klade za cíl zkoumat „*jak nebinární osoby koordinují vlastní jednání v oblasti sexuality a partnerských vztahů, která je normativně konstruována na základě genderové binarity*“ (pp 3). Dílčí výzkumné otázky se pak zaměřují především na to, jak jednotlivci pracují s kategoriemi identit a očekáváními, která jsou součástí normativních sexuálních scénářů. Práce je konceptuálně ukotvena v queer teoriích a opírá se o úvahy tematizující proměnu intimity a partnerských vztahů v postmoderní společnosti. Z hlediska konceptuálního ukotvení se jedná o velmi vyzrálý text, kde autorka demonstruje obeznámenost s klíčovými teoriemi a schopnost poměrně obtížné koncepty představit srozumitelným způsobem. Práce s daty je citlivá. Práce přináší řadu zajímavých zjištění a promlouvá do debat o proměně intimity i mimo zkušenost lidí identifikujících se jako nebinární (za zajímavou považuji například pasáž rozebírající vliv psychotherapeutických diskurzů a akcent na neustálou „práci“ na vztahu skrze komunikaci. Podnětná je i část identifikující rámce - legislativní kontext, společenská očekávání a binarita rodičovských rolí - které strukturují představy participujících týkající se jejich partnerských a rodinných plánů). Práci hodnotím jako velmi kvalitně zpracovanou. Její délka i komplexita zpracování tématu odpovídá spíše zdařilé práci diplomové.

2. Je práce vhodně strukturována? Navazují jednotlivé části textu plynule na sebe, je text věcný a logicky konzistentní?

Text se vyznačuje provázaností mezi jednotlivými částmi. Konceptuální východiska jsou pevně svázána s výzkumnými otázkami a autorka s nimi svou analýzu dat pečlivě propojuje. Jednotlivé části na sebe vhodně navazují.

3. Je z práce patrná vazba tématu na zvolené okruhy SZZ ze sociologie, specializace a metodologie? Jsou pasáže týkající se zvolených okruhů harmonicky včleněné do celku bakalářské práce?

Ano. Zvolené okruhy jsou harmonicky zpracovány a práce je systematicky tematizuje.

4. Dokládají pasáže práce, ve kterých je rozvíjena vazba práce na státnicové okruhy, dostatečně hlubokou znalost studovaného tématu, problému či jevu na jeho teoretické nebo metodologické rovině? Je znalost zvoleného státnicového okruhu vhodně reflektována v analýze a při formulování závěru práce?

Ano, zvolené okruhy jsou synergicky začleněny do celku práce. Práce má velmi kvalitně rozpracovanou metodologickou kapitolu, která netriviálním způsobem diskutuje práci s daty i klíčové aspekty týkající se reflexivity a etických otázek. Zvolené státnicové okruhy jsou v práci zpracovány prostřednictvím poměrně komplexní diskuze klíčových pojmů (především konceptu heteronormativity).

5. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka ve své práci zpracovává velké množství, povětšinou cizojazyčné, literatury. Jedná se přitom o texty, které mají pro queer i feministické teorie zásadní význam. Práce ilustruje velmi dobrou orientaci autorky v klíčových diskuzích v tomto oboru.

6. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka během svého výzkumu uskutečnila 8 polostrukturovaných rozhovorů s lidmi, kteří se identifikují jako nebinární. Oceňuji, že autorka dotazovala lidi různého věku a životních zkušeností. S touto heterogenitou vzorku přitom systematicky pracuje. Strategie výběru dotazovaných je vhodně popsána, a především jsou diskutována její omezení ve vztahu k osobě výzkumnice a její vlastní pozice. Celý výzkum považuji za pečlivě zrealizovaný.

7. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka s dotazovanými vedla rozhovory zaměřující se na poměrně osobní a citlivá témata. Analýza se soustředil například na způsoby, jakými se vztahují k vlastní genderové identitě či očekáváním týkajících se partnerských vztahů a sexuality. Empirické kapitoly tato témata pokrývají komplexně a citlivě. Práce s daty není pouze deskriptivní. Autorka svá zjištění provazuje s úvahami a koncepty diskutovanými v teoretické části. Závěry jsou jasně propojovány s daty. Celá analýza působí velmi důvěryhodným a propracovaným dojmem.

8. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Jsou v práci jasně vyznačeny s uvedením původu části textu, které byly strojově vytvořeny nebo vznikly ze strojově vytvořených podkladů?

Autorčina zjištění jsou jasně odlišena. Využití strojových podkladů nejsem schopna zcela přesně posoudit. Nicméně, jako vedoucí této práce jsem byla svědkem kontinuální práce studentky při individuálních konzultacích i v rámci bakalářského semináře.

9. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

V práci s odkazy a jazykem neshledávám žádná pochybení. Práce naplňuje standardy akademického textu. Oceňuji čtivost a stylistickou kvalitu textu.

10. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Předkládaná se vyznačuje poměrně komplexní diskuzí zásadních teorií a konceptů z oblasti queer studia, které zároveň propojuje s diskuzí sociologicky orientovaných debat o proměnách intimity. Z hlediska konceptuálního ukotvení se jedná o práci na bakalářské úrovni nadprůměrnou a ilustrující velmi dobrou orientaci autorky v těchto teoriích. Zároveň se autorce daří tyto teoretické diskuze vhodně využívat při práci s daty. Jako vedoucí této práce bych rovněž ráda vyzdvihla kontinuální práci autorky na textu a zároveň poměrně velkou míru samostatnosti při zpracovávání textu.

11. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

12. *Vyplňuje pouze vedoucí práce*

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses

Turnitin

Ouriginal (Urkund)

Komentář vedoucí/ho práce k výsledku kontroly: kontrola poukazuje na shodu 12%. Jedná se však o shodu v přímých citacích či v rámci seznamu literatury.

Celkové hodnocení práce: A

Datum: 31.8.2024

Podpis: